

PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2012 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO PATVIRTINIMO

2012 m. kovo 29 d. Nr. T-65
Panevėžys

Vadovaudamasi Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 (Žin., 2006, Nr. 124-4705), Panevėžio rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Panevėžio rajono savivaldybės 2012 metų socialinių paslaugų planą (pridedama).

Savivaldybės meras

Povilas Žagunis

PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2012 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I. ĮVADAS

1. Bendra informacija

Socialinių paslaugų planas atitinka pagrindinius Panevėžio rajono savivaldybės 2011–2013 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T-22, tikslus. Šis planas yra orientuotas į žmonių gerovę, šeimos stiprinimą, skurdo ir socialinės atskirties mažinimą.

Šiame plane vartojamos sąvokos:

Socialinės paslaugos – paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

• **bendrosios socialinės paslaugos** – atskiros be nuolatinės specialistų priežiūros teikiamos paslaugos;

• **specialiosios socialinės paslaugos** – visuma paslaugų, teikiamų asmeniui (šeimai), kurio gebėjimams savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ugdyti ar kompensuoti bendrųjų socialinių paslaugų nepakanka. Specialiųjų socialinių paslaugų tikslas – gražinti asmens (šeimos) gebėjimus pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę ar tenkinti asmens gyvybinius poreikius teikiant kompleksinę pagalbą. Specialiosios socialinės paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose ir asmenims, kuriems įvertintas nesavarankiškumo lygis (iš dalies nesavarankiškas ir visiškai nesavarankiškas), namuose.

Specialiosios socialinės paslaugos skirstomos į socialinę priežiūrą ir socialinę globą.

• **socialinė priežiūra** – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė pagalba, kuriai nereikia nuolatinės specialistų priežiūros;

• **socialinė globa** – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė pagalba, kuriai reikia nuolatinės specialistų priežiūros;

• **suaugęs asmuo su sunkia negalia** – asmuo, kuriam nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir kuris pagal Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą yra pripažintas nedarbingu;

• **suaugęs asmuo su negalia** – darbingo amžiaus asmuo, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime;

• **senatvės pensijos amžių sukakęs asmuo su sunkia negalia** – sukakęs senatvės pensijos amžiaus asmuo, kuriam įstatymų nustatyta tvarka nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis;

• **senyvo amžiaus asmuo** – sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime;

• **vaikas su sunkia negalia** – asmuo, kuriam nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir pagal Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą pripažintas sunkaus neįgalumo lygis;

• **vaikas su negalia** – vaikas iki 18 metų, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai neįgijęs jo amžių atitinkančio savarankiškumo ir kurio galimybės ugdytis bei dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos;

• **likęs be tėvų globos vaikas** – vaikas iki 18 metų, kuriam įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba);

• **socialinės rizikos vaikas** – vaikas iki 18 metų, kuris vaikatauja, elgetauja, nelanko mokyklos ar turi elgesio problemų mokykloje, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, yra

įsitraukęs ar linkęs įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyręs ar kuriam kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir dėl šių priežasčių jo galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos;

- **socialinės rizikos suaugęs asmuo** – darbingo amžiaus asmuo, esantis socialiai atskirtas dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, yra įsitraukęs ar linkęs įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyręs ar kuriam kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime;

- **socialinės rizikos šeima** – šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojus vaikų fiziniui, protiniui, dvasiniam, doroviniui vystymuisi bei saugumui. Socialinės rizikos šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba).

- **kitos sąvokos** – atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Socialinių paslaugų kataloge ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose socialines paslaugas, apibrėžtas sąvokas.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Socialinių paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, padėti įveikti socialinę atskirtį.

Socialinės paslaugos teikiamos siekiant užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, visuomenės saugumui užtikrinti.

Panevėžio rajono savivaldybės administracija numato organizuoti kokybiškas socialines paslaugas, mažinti socialinę gyventojų atskirtį, skatinti nevalstybinių organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, veiklą, siekti savivaldybės institucijų, teikiančių socialines paslaugas, sveikatos įstaigų, privataus sektoriaus bendradarbiavimo.

Siekiant įgyvendinti socialinių paslaugų planą bus telkiamos socialinių įstaigų, nevalstybinių organizacijų, socialinio darbo specialistų pastangos.

Socialinė pagalba turi būti aktyvi ir skatinti pačius asmenis, ypač socialinės rizikos asmenis ir šeimas, būti savarankiškais ir visaverčiais visuomenės nariais, o ne vien naudotis pasyvia pinigine parama.

1 uždavinys. Socialinių paslaugų ir kitos paramos teikimas.

Viena iš socialinių paslaugų prieinamumo užtikrinimo sąlygų yra paslaugų prieinamumo skirtumų tarp seniūnijų, miestų ir kaimų gyventojų, mažinimas. Tiek vaikui, tiek suaugusiam neįgaliam asmeniui, socialinės rizikos asmeniui ar šeimai, senyvo amžiaus asmeniui turi būti suteikta būtina socialinė pagalba, neatsižvelgiant į tai, kurioje seniūnijoje jis gyvena.

Įgyvendinant socialinių paslaugų planą bus organizuojama ir teikiama parama asmenims, priklausantiems įvairioms socialinėms grupėms.

2012 metais skirtos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos asmenų su sunkia negalia visų rūšių socialinei globai organizuoti, patvirtinti asignavimai rajono biudžete.

Numatoma sudaryti sutartis su įvairiais socialinių paslaugų teikėjais, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas visiems rajono gyventojams pagal jų poreikius, t. y. ilgalaikės socialinės globos paslaugos seniems ir neįgaliesiems asmenims, našlaičiams, tėvų globos netekusiems vaikams ir kitos socialinės paslaugos.

Planuojama iš dalies apmokėti už būtinos medicininės slaugos paslaugas pensininkams, neįgaliesiems ar sunkiai sergantiems asmenims, kai slaugos paslaugų nefinansuoja Teritorinė ligonių kasa.

Planuojama organizuoti ir iš dalies apmokėti už gyvenamųjų patalpų ir aplinkos pritaikymą neįgaliesiems.

Bus suteikiama vienkartinė finansinė parama ligos, nelaimės ir kitais atvejais, skiriamos kompensacijos už būsto šildymą, šaltą ir karštą vandenį bei socialinė pašalpa Lietuvos

Respublikos piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) įstatyme nenumatytais atvejais.

2 uždavinys. Savivaldybės administruojamų socialinių įstaigų veiklos plėtojimas

Panevėžio rajone socialines paslaugas teikia 3 biudžetinės įstaigos ir 2 viešosios įstaigos, kurios finansuojamos iš Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto ir valstybės tikslinių dotacijų bei asmens lėšų.

Ir toliau bus plečiamas socialinių paslaugų tinklas, bus siekiama, kad paslaugos būtų kuo arčiau žmogaus namų, būtų prieinamos visiems rajono gyventojams, kuriems jos reikalingos. Teikti socialines paslaugas bus skatinami savanoriai, nevalstybinės organizacijos bei finansuojamos nevalstybinių organizacijų pateiktos programos, susijusios su socialinių paslaugų teikimu. Bus skatinama nevyriausybinų neįgaliųjų organizacijų veikla, teikiant bendrąsias socialines paslaugas.

Didesnis dėmesys bus skiriamas senyvo amžiaus, neįgaliems asmenims, rizikos grupės šeimoms šiuo metu ypač aktualių socialinės priežiūros ir dienos globos namuose paslaugų teikimui ir plėtrai.

Greta specialiųjų socialinių paslaugų, vis didesnę dėmesį skirsime bendrosioms socialinėms paslaugoms: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, aktyvinimo, sociokultūrinėms. Jos yra žymiai pigesnės, todėl laiku ir tinkamai organizuojant bendrąsias socialines paslaugas gali neprireikti ir specialiųjų paslaugų.

3 uždavinys. Socialinių paslaugų kokybės gerinimas

Numatoma:

3.1. gerinti Gustonių socialinių paslaugų centro, Raguvos Švento Kazimiero senelių globos namų, VšĮ Ramygalos socialinių paslaugų centro ir VšĮ Krekenavos pirminės sveikatos priežiūros centro filialo Krekenavos socialinės globos namų, Vaikų globos namų gyventojams teikiamų socialinių, kultūrinių ir dvasinių paslaugų kokybę, užtikrinti medicininių ir buitinių aptarnavimą, ugdyti gyventojų gebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę;

3.2. Gustonių socialinių paslaugų centre teikti pagal galimybes kokybiškesnes pagalbos namuose paslaugas seniems, neįgaliems rajono gyventojams;

3.3. VšĮ Ramygalos socialinių paslaugų centre teikti kokybiškesnes asmens higienos, medicininės rehabilitacijos, užimtumo paslaugas seniems, neįgaliems asmenims, socialinės rizikos šeimoms ir vaikams bei socialinės priežiūros paslaugas pagyvenusiems ir neįgaliems asmenims;

3.4. teikti socialinių įgūdžių formavimo ir palaikymo paslaugas socialinės rizikos šeimoms, įvairiomis priemonėmis didinti jų atsakomybę už šeimą ir vaikus;

3.5. sudaryti galimybę specialiojo transporto paslaugomis pasinaudoti judėjimo negalia turintiems asmenims;

3.6. pirkti socialines ir dienos užimtumo paslaugas sutrikusio intelekto jaunuoliams iš Panevėžio specialiojo ugdymo centro, VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centro, kitų savivaldybių socialinių paslaugų įstaigų. Užtikrinti, kad būtų teikiamos kokybiškos socialinės ir dienos užimtumo paslaugas, ugdomi savarankiško gyvenimo įgūdžiai, tenkinant specialiuosius poreikius;

3.7. pirkti ilgalaikės socialinės globos paslaugas neįgaliems Panevėžio rajono gyventojams iš VšĮ „Vilties namai“ ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžių socialinės globos namų: Skemų, Lavėnų, Jotainių, Kupiškio, Zarasų, Veisiejų, Pabradės, Linkuvos, Ventos ir Vilijampolės bei Vaikų globos namų, teikti kokybiškas ilgalaikės socialinės globos paslaugas;

3.8. pirkti trumpalaikės socialinės globos paslaugas Panevėžio rajono socialinės rizikos suaugusiems asmenims iš Panevėžio socialinių paslaugų centro;

3.9. gerinti neįgalių asmenų aprūpinimą techninėmis pagalbos priemonėmis. Užtikrinti priemonių užsakymą laiku bei pasirūpinti jų remontu;

3.10. užtikrinti, kad Panevėžio rajono vaikų globos namams skiriamos globos (rūpybos) išmokos būtų panaudotos vaikų mitybos, aprangos, mokslo prekių ir kitoms išlaidoms apmokėti;

3.11. teikti paraiškas konkursams finansinei paramai gauti iš ES fondų, kitų šaltinių.

Socialinės paslaugos bus teikiamos asmeniui (šeimai), atsižvelgiant į individualius asmens (šėimos) interesus ir nustatytus socialinių paslaugų poreikius:

1. Socialinės paslaugos **socialinės rizikos vaikui, likusiam be tėvų globos vaikui** teikiamos kuriant saugią ir sveiką vaiko ugdymosi ir vystymosi aplinką, formuojant savarankiško gyvenimo įgūdžius, atkuriant, palaikant ir stiprinant socialinius ryšius su šeima, artimaisiais, visuomene ir organizuojant kompleksinę pagalbą, kad vaikas gyventų šeimoje.

2. Socialinės paslaugos **vaikui su negalia** teikiamos sudarant sąlygas jam gyventi savo šeimoje, augti sveikoje ir saugioje aplinkoje ir organizuojant pagalbą, suderintą su švietimu ir ugdymu, sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis.

3. Socialinės paslaugos **suaugusiam asmeniui su negalia** teikiamos sudarant sąlygas jam gyventi savo namuose, šeimoje ir organizuojant pagalbą, suderintą su švietimu ir ugdymu, užimtumu, sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis siekiant kompensuoti jo gebėjimus rūpintis asmeniniu (šėimos) gyvenimu ir dalyvauti darbo rinkoje.

4. Socialinės paslaugos **senyvo amžiaus asmeniui** teikiamos sudarant sąlygas kuo ilgiau jam gyventi savo namuose, šeimoje, savarankiškai tvarkyti savo buitį ir organizuojant pagalbą, suderintą su užimtumu, sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis.

5. Socialinės paslaugos **asmeniui su sunkia negalia** teikiamos užtikrinant saugią ir sveiką aplinką, žmogaus orumą atitinkančią pagalbą, suderintą su sveikatos priežiūra, nuolatine slauga ir nuolatine priežiūra (pagalba), specialiosios pagalbos priemonėmis siekiant padėti kompensuoti prarastą savarankiškumą bei gebėjimus palaikyti socialinius ryšius su šeima ir visuomene.

6. Socialinės paslaugos **socialinės rizikos suaugusiam asmeniui** teikiamos padedant ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinti motyvaciją įveikti iškilusias problemas ir organizuojant pagalbą, suderintą su užimtumu, sveikatos priežiūra siekiant užtikrinti rūpinimąsi asmeniniu gyvenimu ir dalyvavimu darbo rinkoje.

7. Socialinės paslaugos **socialinės rizikos šėimai** teikiamos padedant ugdyti suaugusių šėimos narių socialinius įgūdžius ir motyvaciją kurti saugią, sveiką ir darnią aplinką savo namuose, šeimoje, palaikyti socialinius ryšius su visuomene ir užtikrinti šėimoje augančių vaikų visapusišką vystymąsi ir ugdymą.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

1. Aldona Pranciška Paškevičienė, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja.

2. Virginija Savickienė, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė.

3. Violeta Labanauskaitė, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyresnioji socialinių išmokų specialistė.

4. Violeta Jarockienė, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Apskaitos skyriaus vyriausioji specialistė.

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Panevėžio rajonas užima Lietuvos šiaurinę dalį, plotas 2179 kv. km. Panevėžio rajone yra 12 seniūnijų.

Gyventojų skaičius Panevėžio rajone mažėja. Palyginti su 2010 metais, gyventojų skaičius sumažėjo 1 %. 2011 metais rajone gimė 331 gyventojas, o mirė 550 gyventojų.

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis:

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius
1.	Gyventojų skaičius	41 288
	iš jų:	
1.1.	mieste	1 604
1.2.	kaime	39 684
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	8 681
2.1.1.	Iš jų: neįgalūs pensinio amžiaus gyventojai	2 054
2.1.1.1.	kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis	778
2.1.1.2.	kuriems nustatytas vidutinių specialiųjų poreikių lygis	1 146
2.1.1.3.	kuriems nustatytas nedidelių specialiųjų poreikių lygis	130
2.1.2.	Iš jų asmenys su sunkia negalia	330
2.2.	suaugę asmenys su negalia	1 114
2.2.1.	Iš jų su sunkia negalia	73
2.3.	Vaikai:	8 770
2.3.1.	iš jų: vaikai su negalia	221
2.3.2.	Iš jų vaikai su sunkia negalia	13
2.3.3.	specialiųjų poreikių vaikai	
2.3.4.	tėvų globos netekę vaikai	245
3.	Socialinės rizikos šeimos	231
4.	Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose	542

Rajone gyvena 334 vieniši asmenys, daugelis jų turi negalią.

Pensinio amžiaus gyventojai Panevėžio rajone sudaro 21,0 %, suaugę neįgalūs asmenys – 2,7 %, vaikai – 21,2 %. Net 44,9 % Panevėžio rajono gyventojų yra socialiai pažeidžiami, neretai jiems reikalinga įvairi socialinė pagalba.

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemiantys veiksniai

Užsienio šalių praktika rodo, kad į socialinių paslaugų teikimą vis labiau įsijungia nevalstybinės organizacijos bei savanoriai. Lietuvoje vyrauja į savivaldybei priklausančių įstaigų plėtrą orientuotas socialinių paslaugų modelis.

Socialinės paramos skyrius bendradarbiauja su Vaiko teisių apsaugos skyriumi, Švietimo, kultūros ir sporto skyriumi, Darbo birža, Migracijos tarnyba, Policijos komisariatu, VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika, kitomis gydymo įstaigomis, su neįgalųjų nevyriausybinėmis organizacijomis.

Bendradarbiavimas vyksta sprendžiant išskylančias socialines problemas.

Socialinių paslaugų plėtrai įtakos turėjo 2006 m. liepos mėnesį patvirtintas naujas Socialinių paslaugų įstatymas ir poįstatyminiai aktai, kuriuose naujai apibrėžiami socialinių paslaugų pavadinimai, specialiųjų poreikių nustatymo ir tenkinimo sąlygos, trukmė, dažnumas, mokėjimas už socialines paslaugas, naujai patvirtinti socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai.

Didėja poreikis socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugoms socialinės rizikos šeimoms. Dažnai vienam socialiniam darbuotojui, dirbančiam su rizikos grupės šeimomis, tenka apie 15-20 šeimų. Kokybiškam darbui trukdo ir dideli atstumai kaimiškose seniūnijose.

Didėja norinčių gauti specialiojo transporto paslaugas.

Gustonių socialinių paslaugų centre, Raguvos Švento Kazimiero senelių globos namuose, VšĮ Ramygalos socialinių paslaugų centre ir VšĮ Krekenavos pirminės sveikatos priežiūros centro filiale Krekenavos socialinės globos namuose gyvena 59 gyventojai. Iš jų 20 turi sunkią negalią. Panevėžio rajono vaikų globos namuose gyvena 65 tėvų globos netekę vaikai.

4.3. Kiti rodikliai

Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje dirba 2 valstybės tarnautojai ir 9 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

Savivaldybei priklausančiose įstaigose dirba 57 darbuotojai, teikiantys socialines paslaugas.

Sprendžiant socialines problemas dalyvauja ir nevalstybinės organizacijos, kurios teikia asmeninės higienos ir priežiūros paslaugas.

Rodiklis	Panevėžio rajone			Lietuvoje		
	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.
Migracija (išvyko)	1 098	1 828	1 456	71 534	133 375	106 062
Migracija (atvyko)	837	862	937	56 051	55 011	67 884
Nedarbo lygis (tūkst.)	3,1	4,7	3,8	203,1	312,1	247,2

Palyginus kai kuriuos demografinius duomenis Panevėžio rajone ir Lietuvoje, pastebima, kad 2011 metais jie skiriasi. Rajone nedarbo lygis 2011 metais buvo 9,2 proc., Lietuvoje – 7,62 proc. 2011 metais nedarbo lygis Panevėžio rajone sumažėjo, o Lietuvoje nežymiai pakilo.

Socialinės paramos sistemą sudaro pinigine socialinė parama ir socialinės paslaugos.

2011 metais socialinėms išmokoms mokėti ir socialinėms paslaugoms organizuoti ir finansuoti panaudota 30 222,4 tūkst. Lt. Iš jų: rajono savivaldybės biudžeto lėšos – 2 366,7 tūkst. Lt; valstybės biudžeto lėšos – 27 855,7 tūkst. Lt.

Socialinėms išmokoms mokėti skirta – 26 964,9 tūkst. Lt.

Socialinėms paslaugoms organizuoti ir finansuoti skirta – 3257,5 tūkst. Lt.

2011 metais 431 asmeniui nustatytas specialiųjų poreikių lygis: iš jų 312 – didelių, 117 – vidutinių, 2 – nedidelių specialiųjų poreikių.

Gauti 25 prašymai dėl apgyvendinimo stacionariose globos įstaigose, iš jų patenkinta 20.

Pritaikytas būstas 8 neįgaliesiems, iš jų vienas vaikas su sunkia negalia. Vienam neįgaliajam vaikui įrengtas vandentiekis ir kanalizacija, kitiems pritaikyti vonios kambariai, įrengti dušai.

Nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijų teikiamų socialinių paslaugų finansavimui iš savivaldybės biudžeto buvo pateiktos paraiškos. Iš dalies finansuota tik trijų nevyriausybinių organizacijų pateiktos programos (17,0 tūkst. Lt).

Koordinuota nevalstybinių neįgaliųjų organizacijų veikla.

2010 m. finansinė informacija:

Piniginės socialinės išmokos

(Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymas)

Eil. Nr.	Išmokos pavadinimas	Valstybės biudžeto lėšos		Savivaldybės biudžeto	
		Vidutinis gavėjų skaičius	Lėšos, tūkst. Lt	Vidutinis gavėjų skaičius	Lėšos, tūkst. Lt
1.	Socialinė pašalpa	6 664	10 888,8	-	-
2.	Būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui bei nuotekoms ir išlaidų karštam vandeniui kompensacija	2 742	800,0	-	-

Socialinę pašalpą 2011 metais gavo 16,14 proc. rajono gyventojų. Socialinės pašalpos dydis vidutiniškai per mėnesį buvo 136,00 Lt vienam asmeniui.

Piniginės išmokos
(Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas)

Eil.	Išmokos pavadinimas	Gavėjų skaičius	Lėšos, tūkst. Lt
1.	Vienkartinė išmoka gimus vaikui	331	473,3
2.	Išmoka privalomosios tarnybos kario vaikui	2	1,15
3.	Išmokos vaikams	2 995	1 707,2
4.	Globos (rūpybos) išmoka	245	1 125,4
5.	Vienkartinė išmoka būstui įsigyti arba įsikurti	25	103,9
6.	Vienkartinė išmoka nėščiai moteriai	121	31,5
7.	Speciali laidojimo pašalpa	550	572,0
8.	Vienkartinė pašalpa asmenims, sužalotiems atliekant būtinąją karinę tarnybą sovietinėje armijoje	-	-
9.	Vienkartinė kompensacija asmenims, patyrusiems žalą likviduojant Černobylio AE avarijos padarinius	4	18,7
10.	Spec. lengvųjų automobilių įsigijimo, jų techninio pritaikymo išlaidų kompensacija sutrikusią judėjimo funkciją turintiems neįgaliesiems arba auginantems neįgalų vaiką, su sunkia negalia	2	6,58
11.	Šalpos išmoka	1 859	10 216,9
12.	Finansinė parama užsienyje mirusių (žuvusių) Lietuvos Respublikos piliečių palaikams parvežti	4	28,1
13.	Vienkartinė finansinė parama	205	87,23

Socialinės paramos skyriaus lėšos, skirtos socialinei paramai, palyginti su 2010 metais, padidėjo. Didžiausią įtaką socialinių pašalpų didėjimui turi bedarbių ir sumažėjusios rajono gyventojų pajamos, todėl daugiau gyventojų kreipėsi dėl finansinės paramos. Tačiau sėkmingas socialinių problemų sprendimas priklauso ne tik nuo finansavimo, bet ir nuo visuomenės sąmoningumo bei atsakomybės vienas už kitus suvokimo.

5. Socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ¹	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ²	Vietų (gavėjų ³) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Gustonių socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	20	20
		Raguvos Švento Kazimiero senelių globos namai	Savivaldybės	8	8

		VšĮ Ramygalos socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	16	16
		VšĮ Krekenavos pirminės sveikatos priežiūros centro filialas Krekenavos socialinės globos namai	Savivaldybės	15	15
		Panevėžio rajono vaikų globos namai	Savivaldybės	70	65
		Jotainių, Lavėnų, Kupiškio, Skemų, Zarasų, Veisiejų ir Linkuvos socialinės globos namai (perkamos paslaugos)	SADM		26
		Panevėžio A. Bandzos kūdikių ir vaikų globos namai (perkamos paslaugos)	SADM		17
		Vilijampolės vaikų ir jaunimo socialinės globos namai (perkamos paslaugos)	SADM		1
		Pabradės vaikų ir jaunimo socialinės globos namai (perkamos paslaugos)	SADM		1
		VšĮ „Vilties namai“ (perkamos paslaugos)	NVO		6
		Šv. Juozapo globos namai (perkamos paslaugos)			5
		VšĮ „Gyvenimo namai sutrikusio intelekto asmenims“ (perkamos paslaugos)			1
2.	Dienos socialinės globos centrai	Panevėžio abilitacinio ugdymo centras (dienos socialinė globa institucijoje, perkamos paslaugos)	Savivaldybės	3	3
		VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras (dienos socialinė globa asmens namuose, perkamos paslaugos)			1
3.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (socialinių paslaugų centras ir socialinės paramos skyrius)	Gustonių socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	Socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugos – 65 gavėjų	65
		Ramygalos socialinių paslaugų centras		Socialinės priežiūros (apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose)	11

	Socialinės paramos skyrius	Spec. transporto paslaugos – 44 gavėjai	1
		Techninės pagalbos priemonės – 256	44
		Rizikos grupės šeimos – 231	256

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Panevėžio rajone socialines paslaugas administruoja Socialinės paramos skyriaus specialistai.

Socialines paslaugas teikia socialine veikla užsiimančios įstaigos, viešosios įstaigos ir nevalstybinės organizacijos. Bendruomeninių paslaugų tinklas rajone nėra išplėtotas.

Socialinės ir specialiosios paslaugos Panevėžio rajono žmonėms teikiamos ir ministerijai pavaldžiuose globos namuose bei vaikų globos namuose. Panevėžio apskrities gestų kalbos vertėjų centras teikia nemokamas gestų kalbos vertimo paslaugas.

Socialines paslaugas (daugiausia skalbimo) 5 kaimiškose vietovėse (Krekenavoje, Naujamiestyje, Raguvoje, Vadokliuose, Upytėje) teikia Panevėžio rajono neįgaliųjų draugijos socialinių paslaugų centrai. Krekenavos ir Upytės socialinių paslaugų centruose teikiamos ir dienos užimtumo, sociokultūrinės paslaugas.

Rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikiai tenkinami tik iš dalies. Ypač trūksta dienos užimtumo paslaugas teikiančių įstaigų.

Panevėžio rajono neįgaliųjų draugija taip pat teikia informavimo, konsultavimo, laisvalaikio užimtumo, kultūrinės paslaugas.

Neįgaliųjų organizacija įsikūrusi pagal panaudos sutartį nuomojamose savivaldybės patalpose. Patalpos, kurios naudojamos socialinių paslaugų teikimui, ne visos pritaikytos neįgaliųjų poreikiams. Socialinės paramos teikėjai privalo skirti lėšas ne tik tiesioginei socialinei veiklai, bet ir daug išlaidų reikalaujančiai pastatų priežiūrai bei išlaikymui.

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ⁴	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų	iš jų finansuoja savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1.	Ilgalaikė socialinė globa (Gustonių socialinių paslaugų centras, Raguvos Šv. Kazimiero senelių globos namai, Ramygalos ir Krekenavos socialinės globos namai)	59	2	1,42	59
2.	Trumpalaikė socialinė globa	3	-	0,07	3
3.	Dienos socialinė globa institucijoje (Panevėžio specialiojo ugdymo centras)	3	-	0,07	3
4.	Dienos socialinė globa asmens	1	-	0,02	1

⁴ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. 43-1570) žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis.

	namuose (VŠĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras)				
5.	Pagalba į namus (Gustonių socialinių paslaugų centras)	60	-	1,41	60
6.	Socialinė priežiūra savarankiško gyvenimo namuose (VŠĮ Ramygalos socialinių paslaugų centras)	11	-	0,27	11
7.	Bendrosios socialinės paslaugos	2500	-	-	-

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Daugiausia buvo suteikta bendrųjų socialinių paslaugų – jas 2011 metais gavo apie 2 500 rajono gyventojų. Aktyviai buvo teikiama pagalba į namus. Panevėžio rajono seniūnijose dirbantys socialiniai darbuotojai nustato specialųjį poreikį pagalbos į namus paslaugoms. Buvo teikiamos specialiojo transporto paslaugos neįgaliesiems asmenims nuvykti į gydymo, reabilitacijos įstaigas.

2011 metais teikiant ilgalaikės socialinės globos institucijoje paslaugas asmenims su protine negalia ilgai laukti eilės apgyvendinimo socialinės globos namuose nereikėjo. Panevėžio rajono gyventojai rašomi į bendrą eilę Socialinės globos įstaigų administravimo tarnyboje. 2011 m. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo ilgalaikės socialinės globos įstaigose apgyvendinti 3 asmenys. Į socialinės globos namus patenka vis daugiau jaunų žmonių su proto negalia, gyvenimo sąlygos ir paslaugų kokybė globos įstaigose gerėja, todėl socialinių globos namų gyventojų gyvenimo trukmė ilgėja, tai lemia mažesnę gyventojų kaitą ir poreikio tenkinimo galimybių sulėtėjimą.

Apmokėjimui už teikiamas paslaugas ministerijos ir kitų savivaldybių pavaldumo socialinių paslaugų įstaigose iš rajono biudžeto panaudota 461,2 tūkst. Lt.

Teikiant socialines paslaugas Panevėžio rajone 2011 metais pastebėti trūkumai:

- dienos socialinė globa asmens namuose buvo teikiama tik vienam asmeniui;
- išsprendus stacionarių socialinių paslaugų teikimo problemą, dar liko neišspręstas nestacionarių socialinių paslaugų teikimo klausimas neįgaliesiems asmenims;
- nepakankamai išplėtotas nestacionarių socialinių paslaugų tinklas socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams;
- dėl lėšų trūkumo nepakankamai teikiamos bendrosios socialinės paslaugos.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		iš viso	iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose:			
1.1.	biudžetinėse	3	-	10
1.2.	viešosiose	2	-	-
2.	Savivaldybės administracijoje	26	11	-
	Iš viso	31	11	10

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

2011 metų pradžioje baigtas projektas „Savarankiško gyvenimo namų įsteigimas Panevėžio rajone“, finansuojamas ES struktūrinių fondų lėšomis. Šis projektas buvo vykdomas 2009 ir 2010 metais, buvo rekonstruotos ir pritaikytos patalpos, įsigyti baldai ir įranga. Įsteigta

20 vietų savarankiško gyvenimo namai pagyvenusiems ir neigaliems asmenims.

2011 metais VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikos filialo Ramygalos socialinės globos namų pavadinimas pakeistas į VšĮ Ramygalos socialinių paslaugų centrą ir pradėjo teikti ilgalaikės socialinės globos, dienos užimtumo, asmens higienos, medicininės reabilitacinės paslaugas bei socialinės priežiūros paslaugas savarankiško gyvenimo namuose.

2011–2012 metais rajone įgyvendinamas Europos Regioninės plėtros fondo lėšomis finansuojamas projektas „Nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra Panevėžio rajone“. Projekto metu bus rekonstruojamas nenaudojamas buvusio darželio pastatas Vadoklių miestelyje, jis įrengiamas ir pritaikomas nestacionarių paslaugų teikimui. Šio centro struktūrą sudarys 3 padaliniai: 1. Paramos šeimai tarnyba, kurioje bus teikiamos informavimo ir konsultavimo, psichologinio konsultavimo, socialinio darbo, laisvalaikio organizavimo paslaugos; 2. Vaikų dienos centras, teikiantis socialinės priežiūros paslaugas dienos metu; 3. Krizių centras motinoms ir vaikams, kuriame bus teikiamos psichologinės pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos.

2012 m. Panevėžio rajono socialinių paslaugų planas pagal šiame plane esančias sudedamąsias dalis rengiamas penktą kartą.

III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

Planuojamam laikotarpiui numatomos **prioritetinės žmonių socialinės grupės**, kurioms reikalinga teikti ar plėsti socialines paslaugas:

1. Socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai;
2. Socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos;
3. Senyvo amžiaus bei neįgalūs asmenys;
4. Nepakankamas pajamas turintys ir skurstantys asmenys ir jų šeimos.

Numatomos **prioritetinės socialinės paslaugos**:

1. Ilgalaikės socialinės globos seniems ir pagyvenusiems asmenims paslaugų kokybės gerinimas.
2. Paslaugų namuose, bendrųjų paslaugų seniems ir pagyvenusiems bei neigaliems asmenims plėtra.
3. Socialinių paslaugų ir jų prieinamumo socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams vystymas.
4. Bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijomis (NVO) plėtra, teikiant socialines paslaugas.

10. Priemonių planas

<i>Programos tikslas – Didinti socialiai remtinų asmenų integraciją į visuomenę ir mažinti socialinę atskirtį</i>				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, tūkst. Lt, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
01. Teikti būtiniausia finansinę ir socialinę paramą neigaliems, seniems asmenims, socialiai remtinoms ir rizikos grupės šeimoms	Gyvenamųjų patalpų ir aplinkos pritaikymas neigaliems asmenims	25,0 Savivaldybės biudžeto lėšos, 37,78 Valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius	8 asmenims bus pritaikytas būstas ir aplinka

02. Kartu su NVO organizuoti ir iš dalies finansuoti neįgalių, senų žmonių užimtumą, dalyvavimą kultūriniame gyvenime ir bendruomenės veikloje	Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų finansavimas	18,9 Savivaldybės biudžeto lėšos 189,0 Valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius	Bus finansuoti 7 projektai, kuriuose paslaugas gaus apie 670 asmenų.
03. Organizuoti ir finansuoti būtinausių socialinių paslaugų teikimą įvairių socialinių grupių asmenims	Panevėžio rajono vaikų globos namų veiklos užtikrinimas	828,2 Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Linkaučių vaikų globos namai	70 vaikų, kurie neturi kas jais rūpinasi, gaus būtinas paslaugas
	BĮ Gustonių socialinių paslaugų centro veiklos užtikrinimas	569,4 Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Gustonių socialinių paslaugų centras	Ilgalaikę socialinę globą gaus 20 asmenų, socialinės priežiūros namuose paslaugas – 65 asmenys
	BĮ Raguvos Švento Kazimiero senelių globos namai	226,6 Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Raguvos senelių globos namai	Ilgalaikę socialinę globą gaus 8 asmenys
	VŠĮ Krekenavos PSPC filialo Krekenavos socialinės globos namų veiklos užtikrinimas	110,0 Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Krekenavos socialinės globos namai	Ilgalaikę socialinę globą gaus 15 asmenų
	VŠĮ Ramygalos socialinių paslaugų centro veiklos užtikrinimas	315,0 Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Ramygalos socialinių paslaugų centras	Ilgalaikę socialinę globą gaus 16 asmenų, bendrąsias socialines paslaugas gaus apie 350 asmenų, socialinės priežiūros paslaugas gaus 20 asmenų.
	Būtinės medicininės slaugos paslaugų pensininkams, neįgaliems ar sunkiai sergantiems asmenims, kai slaugos paslaugų nefinansuoja Teritorinė ligonių kasa, dalinis apmokėjimas	10,0 Savivaldybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius	Bus apmokama už slaugos paslaugas ligoninėse 6 asmenims

	Vaikų, netekusių tėvų globos, senų ir neįgalių asmenų, asmenų, neturinčių nuolatinės gyvenamosios vietos išlaikymo ministerijos bei kitų savivaldybių globos įstaigose ir pensionatuose išlaidų apmokėjimas	450,0 Savivaldybės biudžeto lėšos 740,1 Valstybės biudžeto tikslinės dotacijos	Socialinės paramos skyrius, SADM	Ilgalaikę socialinę globą kitų savivaldybių ir ministerijos pavaldumo globos namuose gaus 32 asmenys su negalia ir 17 vaikų, netekusių tėvų globos
	Socialinių paslaugų, teikiamų VŠĮ „Vilties namai“ gyvenantiems sutrikusios psichikos rajono gyventojams apmokėjimas	15,0 Savivaldybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, VŠĮ „Vilties namai“	Ilgalaikės socialinės globos paslaugas gaus 5 asmenys ir 1 asmuo gaus trumpalaikės socialinės globos paslaugas
	Socialinių paslaugų, teikiamų Panevėžio specialiojo ugdymo centre, apmokėjimas	5,0 Savivaldybės biudžeto lėšos	Socialinės paramos skyrius, Panevėžio specialiojo ugdymo centras	Dienos socialinę globą gaus 3 neįgalūs vaikai ir jaunuoliai, turintys kompleksinę negalią
0.4. Plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą, gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą	Nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra Panevėžio rajone (Vadoklių darželis)	3,5 Savivaldybės biudžeto lėšos 206,7 Europos struktūrinių fondų lėšos	Socialinės paramos skyrius	Suremontavus patalpas, 34 socialinės rizikos asmenys gaus paslaugas

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2012 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1	2	3	4
1.	Ilgalaikė socialinė globa	SADM pavaldumo socialinės globos namai VŠĮ „Vilties namai“ Vaikų globos namai	2 1 Pagal poreikį
2.	Trumpalaikė socialinė globa	VŠĮ „Vilties namai“ Panevėžio socialinių paslaugų centras	3 5
3.	Dienos socialinė globa	Panevėžio specialiojo ugdymo centras	4

Panevėžio rajono savivaldybėje laikino apnakvindinimo paslaugos nėra teikiamos, kadangi nėra nakvynės namų. Tokius namus išlaikyti rajone būtų nuostolinga. Trumpalaikės socialinės globos paslaugos yra perkamos iš Panevėžio socialinių paslaugų centro. 2011 metais dėl trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimo kreipėsi 3 asmenys, paslauga buvo teikiama visiems asmenims.

V. FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas	
		praėję metai	einamieji metai	ateinančios metai
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Lt	6 466,3	6 806,9	Nepat. biudžetas
1.1.	palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	7,6	7,7	
2.	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Lt	2 016,9	2 426,6	
	iš jų:			
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	310,7	422,3	
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	580,8	740,1	
2.3.	vaikų globos (rūpybos) išmokoms	1 125,4	1 264,2	
3.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Lt	207,4	210,2	
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Lt	177,4	216,3	
5.	Kitos lėšos, tūkst. Lt	-	-	
	Iš viso, tūkst. Lt	8 868,0	9 660,0	

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

Palyginti su 2011 metais, 2012 metų Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms padidėjo.

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo finansavimo šaltinis – savivaldybės, valstybės biudžetų lėšos. Nevyriausybinės neįgaliųjų organizacijos savo veiklą vykdo, naudodamos tokius finansavimo šaltinius – valstybės biudžeto lėšas, savivaldybės biudžeto lėšas, organizacijų narių mokesčių, rėmėjų lėšas, savanorių darbą ir pan.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos, tūkst. Lt	
		praėję metai	einamieji metai
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	713,3	905,0
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	1 486,4	1 407,9
	iš jo:		
2.1.	savivaldybės pavaldumo įstaigoms	1 486,4	1 407,9
2.2.	ministerijos pavaldumo įstaigoms (regioninių socialinių paslaugų įstaigoms) pagal lėšų kompensavimo sutartis		
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybinėms organizacijoms	17,0	20,0
4.	Finansavimas vykdamas socialinių paslaugų programas	150,1	175,0
	Iš viso	2 366,8	2 507,9

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą, būtina investuoti į specialistų kvalifikacijos kėlimą. Įvertinus socialinių darbuotojų poreikį ir jų kvalifikaciją numatoma sudaryti sąlygas tolesniam jų profesiniam tobulėjimui. Tam reikėtų skirti pakankamai lėšų, nes rajone yra

socialinių darbuotojų, kurie tinkamo išsilavinimo šiam darbui neturi.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu

Savivaldybės finansines galimybes 2012 metais palyginti su numatytu priemonių finansavimu yra labai sunku. Vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu patvirtinta socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, likusiems be tėvų globos vaikams, apgyvendintiems ministerijos pavaldumo globos įstaigose, savivaldybė turi kompensuoti socialinės globos kainos dalį, kuri lieka asmeniui sumokėjus 80 procentų savo gaunamų pajamų.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Panevėžio rajono savivaldybėje gyvena gana daug asmenų, kuriems reikalinga socialinė parama ir socialinės paslaugos, tačiau savivaldybė neturi tiek finansinių galimybių, kad visiems esamiems ir būsimiems socialinių paslaugų gavėjams galėtų užtikrinti aukštos kokybės socialinių paslaugų teikimą.

Šiuo metu Panevėžio rajono savivaldybėje teikiamos šios socialinės paslaugos:

1. Bendrosios socialinės paslaugos:

informavimo;
konsultavimo;
tarpininkavimo ir atstovavimo;
transporto organizavimo;
sociokultūrinės;
asmens higienos ir priežiūros;
medicininės reabilitacijos.

2. Specialiosios socialinės paslaugos:

Socialinė priežiūra:

pagalba į namus;
socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas;
apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose.

Socialinė globa:

dienos socialinė globa institucijoje;
dienos socialinė globa asmens namuose;
trumpalaikė socialinė globa institucijoje;
ilgalaikė socialinė globa.

Rajono gyventojams labiausiai trūksta tokių socialinių paslaugų:

- dienos socialinė globa neįgaliems jaunuoliams;
- dienos socialinė globa senyvo amžiaus, neįgaliems asmenims;
- dienos užimtumo paslaugos vaikams iš socialinės rizikos šeimų;
- informavimo ir konsultavimo, psichologinio konsultavimo, socialinio darbo, laisvalaikio organizavimo paslaugos socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams;
- psichologinės pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugų.

Nuo 2007 metų visose seniūnijose dirba socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis. Šiai gyventojų grupei išsiplėtė socialinių paslaugų teikimas. Seniūnijose dirbantys socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis rūpinasi įvairiomis gyventojų grupėmis, sprendžia jų socialines problemas.

Siekiant pagerinti socialinių paslaugų teikimą Panevėžio rajone, būtina atsižvelgti į tai, ko labiausiai reikia paslaugų gavėjams, nes visų paslaugų plėsti nepavyks dėl riboto savivaldybės biudžeto. Todėl išskiriamos prioritetingos veiklos kryptys:

1. Nestacionarių socialinių paslaugų teikimo socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams plėtra.

2. Bendrųjų socialinių paslaugų: informavimo, konsultavimo, atstovavimo ir kitų, plėtra.

3. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose socialinės rizikos šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams.

4. Socialinių paslaugų asmens namuose plėtra pasitelkiant nevyriausybinės organizacijas, savanorius, neformalius paslaugų teikėjus.

5. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, gilinant žinias Socialinių darbuotojų rengimo centro organizuojamuose mokymuose.

V. PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Gerinti socialinių paslaugų infrastruktūrą bendruomenėse, didinant socialinių paslaugų prieinamumą neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims bei socialinės rizikos asmenims, šeimoms ir jose augantiems vaikams.

Socialinės paslaugos prieinamos visiems rajono gyventojams, siekiama sudaryti žmogaus orumą nežeminančias gyvenimo ir buities sąlygas ir tenkinti gyvybiškai svarbius asmens poreikius.

Gustonių socialinių paslaugų centras yra įsikūręs Nauradų k., Smilgių sen., Panevėžio r. Jame teikiamos ilgalaikės socialinės globos ir pagalbos namuose paslaugos.

Raguvos Švento Kazimiero senelių globos namai yra įsikūrę Raguvoje, Panevėžio r. Globos namuose teikiamos ilgalaikės socialinės globos paslaugos.

VšĮ Ramygalos socialinių paslaugų centras yra įsikūręs Dariaus ir Girėno g. 28, Ramygaloje. Iš projektų lėšų atlikta pastato renovacija, įsigyti baldai ir įranga.

Renovuotose patalpose įkurtas socialinių paslaugų centras, kuris teikia dienos užimtumo, medicininės reabilitacijos, asmens higienos ir priežiūros paslaugas seniems, neįgaliems asmenims, socialinės rizikos šeimoms. Pagerėjo paslaugų teikimo sąlygos, jaukesnė ir komfortiškesnė aplinka.

2011 metų I ketvirtį pradėjo veikti savarankiško gyvenimo namai. 20 neįgalių ir pagyvenusių rajono asmenų gaus kokybiškas socialinės priežiūros paslaugas.

Įgyvendinamas Europos Regioninės plėtros fondo lėšomis finansuojamas projektas „Nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra Panevėžio rajone“, pagal kurį Vadoklių darželyje planuojama įsteigti nestacionarias socialines paslaugas teikiančią įstaigą.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą, numatoma plėtoti socialines paslaugas asmenims su sunkia negalia, pradėti teikti naujas socialinių paslaugų rūšis:

- dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose;
- dienos socialinės globos paslaugas socialinės rizikos asmenims (šeimoms);
- socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų plėtra.

Greta specialiųjų socialinių paslaugų, vis didesnę dėmesį skirsime bendrosioms socialinėms paslaugoms: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, aktyvinimo, sociokultūrinėms. Jos yra žymiai pigesnės, tačiau laiku ir tinkamai organizuojant bendrąsias socialines paslaugas gali neprireikti ir specialiųjų paslaugų.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Socialinių paslaugų poreikis turėtų nuolat didėti – dėl demografinių ir darbo rinkos veiksnių.

Palyginti su 2011 m., 2012 metais skirto savivaldybės biudžeto lėšos socialinėms paslaugoms finansuoti didėja. Tai priklauso nuo padidėjusio socialinių paslaugų poreikio Panevėžio rajone.

Atsižvelgiant į savivaldybės biudžeto galimybes, per ateinančius 3 metus numatoma neteikti naujų socialinių paslaugų rūšių, socialinių paslaugų tinklo seniūnijose plėtimą atidėti 2013 metams.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Socialinių paslaugų teikimui Panevėžio rajono gyventojams reikalingų lėšų poreikis per ateinančius 3 metus neturėtų didėti. Lėšos ir toliau turėtų būti skirstomos atsižvelgiant į kasmet bei ilgalaikiuose planuose patvirtinamus prioritetus. Siekiant geresnio socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir tenkinimo, numatomas socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimas.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia socialinės globos namuose asmenims su proto negalia	10
Ilgalaikė socialinė globa seniems asmenims, asmenims su negalia senelių globos namuose	10

VI. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Panevėžio rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano stebėseną vykdys Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Panevėžio rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas bus vertinamas baigiantis kalendoriniams metams, atsižvelgiant į vykdomą Panevėžio rajono savivaldybės biudžetą. Vertinimo metu bus aptariamose iškilusios kliūtys plano įgyvendinimui, laukiamų rezultatų pasiekimui, bus ieškoma būdų kliūčių šalinimui.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Sėkmingam socialinių paslaugų teikimui numatoma imtis tokių priemonių:

1. Registruoti visas teikiamas paslaugas SPIS (socialinių paslaugų informacinė sistema) programoje.
2. Organizuoti socialines paslaugas teikiančiose biudžetinėse organizacijose socialinių paslaugų plano įgyvendinimo aptarimą.
3. Už lėšų panaudojimą nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijos Socialinės paramos skyriui atsiskaito, teikdamos ketvirtines ir metines ataskaitas.
4. Kelti darbuotojų kvalifikaciją bei didinti žmogiškuosius išteklius, siekiant gerinti klientų aptarnavimo kokybę.
5. Bendradarbiauti su įvairiomis įstaigomis ir organizacijomis, siekiant gerinti socialines paslaugas gaunančių asmenų gyvenimo kokybę.

Atliekant plano peržiūrą ir vertinant numatytų priemonių efektyvumą:

1. Bus žiūrima, ar pasiekti laukiami rezultatai, ar efektyviai panaudotos skirtos lėšos.
2. Vertinant, ar efektyviai vykdomos numatytos priemonės, bus sprendžiama pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamus socialinių paslaugų išplėtojimo normatyvus, pasiektus pokyčius įgyvendinant planą.